

Gemeente Amsterdam

Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling

Afdeling Onderwijs, Jeugd en Educatie
Team Onderwijs
VO

**Hoofdpijnenakkoord
voor het inrichten van een
Regionaal Arrangement Beroepsonderwijs
Amsterdam**

Betrokken partijen:

De instellingen voor Beroepsonderwijs en Volwassenen en Educatie,

De besturen van de Amsterdamse VMBO scholen en praktijkscholen ¹

Vertegenwoordigers van de regionale arbeidsmarkt:
MKB en Kamer van Koophandel Amsterdam

Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Zuidelijk Noord Holland
De Gemeente Amsterdam

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Preambule:

De ambitie van Amsterdam is dat alle jongeren een niveau van opleiden en functioneren bereiken dat in overeenstemming is met hun talenten. De Amsterdamse arbeidsmarkt is in grote mate afhankelijk van leerlingen uit het beroepsonderwijs. Het potentieel aan jongeren in het beroepsonderwijs kan beter benut worden. Hiervoor is de versterking van de samenwerking binnen het beroepsonderwijs en met externe partners noodzakelijk. Het Regionaal Arrangement Beroepsonderwijs Amsterdam beschrijft afspraken met het bedrijfsleven, de jeugdzorg en de onderwijspartners.

Dit komt mede tot stand aan de hand van innovaties binnen het onderwijs.

Het motto is: samenwerking en innovatie levert sterk beroepsonderwijs op..

De leerling is gebaat bij een transparant en actueel aanbod van VMBO en BVE. Daarbij moeten zij gebruik kunnen maken van toegankelijke voorzieningen in het kader van de jeugdzorg en begeleiding naar werk, in geval dit noodzakelijk is.

De doorstroming naar het mbo is hierbij een belangrijk uitgangspunt.

Goede huisvesting is voor het VMBO van groot belang. Het Regionaal Arrangement Beroepsonderwijs Amsterdam sluit nauw aan bij het huisvestingsbeleid van de gemeente.

Aanleiding voor het regionaal arrangement is de gedeelde opvatting dat optimalisering van adequate leerwegen richting startkwalificatie en arbeidsmarkt gebaat is bij een intensieve samenwerking tussen VMBO, BVE, jeugdzorg en bedrijfsleven en een juiste facilitering door gemeente en centrale overheid.

Het Ministerie OCenW draagt zorg voor het scheppen van bestuurlijke ruimte, eventueel in afwijking van bestaande wettelijke regelingen en beleidsregels.

Het grote maatschappelijke en individuele belang van een aantrekkelijke beroepskolom wordt door alle partijen onderschreven.

Het arrangement sluit aan bij de inhoud en de doelstellingen van het Lokaal Onderwijs en Jeugd Plan 2002 -2006.

(Bijlage: Samenvatting notitie: " Het fundament van de beroepskolom")

---

¹ Waar in de tekst over VMBO gesproken wordt, wordt mede het praktijkonderwijs bedoeld

Doel van het arrangement:

Voor de periode 1-8-2003 tot 1-8-2008 spreken de partijen voor het VMBO en de BVE af, dat er op basis van meetbare resultaten gestreefd wordt dat er geen leerling meer uitvalt en dat er kwalificatiewinst wordt behaald.

Overeenkomstig het LOJP 2002-2006 gaat het voor het VMBO om de volgende resultaten:

1. *voortijdig schoolverlaten*: het terugdringen van het voortijdig schoolverlaten van 5,4% per jaar naar maximaal 3% per jaar,
2. *doorstroom*: het verbeteren van de doorstroom naar het mbo met 25%.
3. *examenresultaten*: het verbeteren van examenresultaten tot het niveau van het landelijk gemiddelde,

Met betrekking tot de vermindering van de uitval en de te behalen kwalificatiewinst in de BVE wordt aangesloten bij de afspraken tussen de sector en het Ministerie van OcnW.

De doelstellingen leiden, naast reductie van de uitval en kwalificatiewinst, tot een transparant en meer op de arbeidsmarkt en de leerling/onderwijsdeelnemer gericht aanbod van het beroepsonderwijs.

Inzet van de partijen:

1. Partijen verplichten zich, met in achtneming van de eigen beslissingsbevoegdheid, om elkaar te informeren over de in- door- en uitstroomgegevens, de beroepskolom betreffende, ten behoeve van gezamenlijke en eigen besluitvorming.
2. De betrokken scholen voor VO en BVE zullen afspraken maken om tot programmatische en pedagogisch- didactische vernieuwingen te komen, die leiden tot:
  - een aantrekkelijker beroepskolom, die o.a. gekenmerkt wordt door goede doorstroming en aansluiting,
  - de doelen m.b.t. kwalificatiewinst, voortijdig schoolverlaten en de doorstroom van leerlingen te realiseren.
3. De VMBO-scholen verplichten zich om samen met de Bve instellingen per windrichting te streven naar een passend onderwijsaanbod voor alle VMBO-leerlingen binnen de beroepskolom, gericht op het behalen van een startkwalificatie of de toeleiding naar de arbeidsmarkt.
4. De scholen verplichten zich gezamenlijk om een adequate zorg- en onderwijsstructuur in te richten, waarin:
  - alle inkomende leerlingen worden gescreend en gevolgd,
  - per 1 augustus 2005 m.b.t. kwaliteitsnormen tot afspraken te komen.
5. De gemeente verplicht zich om in samenwerking met alle partijen voor 1 oktober 2003 regioportretten op te leveren (stadsbreed en per windrichting) met alle relevante gegevens, die per 1-1-2004 zullen leiden tot de, door de onderwijspartners te ontwikkelen, plannen van aanpak per windrichting.
6. De gemeente verplicht zich de samenwerking stadsbreed en per windrichting te faciliteren door middelen in te zetten uit het GOA budget en extra middelen in te zetten voor de huisvesting.

7. Het bedrijfsleven verplicht zich tot:
  - het scheppen van voldoende mogelijkheden tot oriëntatie, stages en beroepspraktijkvorming te creëren,
  - het geven van informatie aan de scholen.
8. Het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid verplicht zich de scholen te voorzien van adequate informatie over arbeidsmarktontwikkelingen t.b.v. de optimalisering van het opleidingsaanbod.
9. Het Ministerie van OCenW zal zich inspannen om mogelijke belemmeringen in de regelgeving weg te nemen ten behoeve van het realiseren van de doelstellingen van het regionaal arrangement. In ieder geval verleent het ministerie planningsvrijheid in het kader van art. 75 van de WVO, indien de partners in het arrangement in gezamenlijkheid tot verplaatsing, uitbreiding of verandering van het opleidingsaanbod besluiten.
10. De gemeente Amsterdam draagt zorg voor het vormgeven van het huisvestingsbeleid dat afgestemd is op de afspraken die gemaakt worden in het regionaal arrangement per windrichting en de vastgestelde regiovisies.

Looptijd

Dit arrangement loopt van 1-8-2003 tot 1-8-2008.

Voor die datum besluiten partijen tot verlenging en/of verandering van het arrangement.

Bijlage:

Samenvatting Notitie Fundament Beroepskolom

Het VMBO en de BVE is zowel landelijk als in Amsterdam sterk in beweging. Vele kansen en mogelijkheden worden benut om goed onderwijs aan leerlingen vorm te geven. In Amsterdam telt het VMBO meer dan 50% van het totaal aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs. Het VMBO is dan ook – gezien zijn toeleidende functie naar het mbo én gezien de grote aantallen leerlingen - van groot belang voor allereerst de jongeren in de stad zélf, maar daarnaast ook voor de stad Amsterdam. Het is immers in het belang van de stad om het opleidingsniveau van de bevolking zo hoog mogelijk te laten zijn.

De signalen van een te grote groep school- en programmawisselaars en uitvallers, van taalachterstanden en een tegenvallende doorstroom naar het mbo, worden door de bij het beroepsonderwijs betrokken partijen serieus genomen. Amsterdam zoekt actief met deze partijen naar mogelijkheden om de beroepskolom extra impulsen te geven. Deze stedelijke beweging sluit aan bij het feit dat de gemeente Amsterdam in zijn Lokale Onderwijs en Jeugdplan (LOJP) voor 2002-2006 het VMBO als speerpunt voor het onderwijs(achterstanden)beleid benoemt. Er is een stedelijke werkgroep VMBO Amsterdam benoemd met als taak te komen met een samenhangende en integrale visie op de ontwikkeling en verbetering van het VMBO.

Een analyse van zowel de landelijk als in Amsterdam gesignaleerde knelpunten en initiatieven in het VMBO leidt tot een keuze voor de *beroepskolom als aangrijpingspunt* om de positie van het VMBO te verstevigen. Sterke concentratie op de beroepskolom stimuleert de samenwerking tussen VMBO en MBO en zal resulteren in een grotere doorstroom van leerlingen naar het MBO om een startkwalificatie te bemachtigen. Om de beroepskolom te verstevigen zal ook een impuls gegeven moeten worden op het gebied van de pedagogisch-didactische aanpak, de professionaliteit van het onderwijzend personeel, de huisvestingssituatie en de wet- en regelgeving. Er zullen op maat, en passend binnen de context, cultuur en professionaliteit van de scholen zelf, eigen oplossingsrichtingen verkend en uitgewerkt moeten worden die gaan leiden tot afrekenbare resultaten. Hierbij zijn meerdere partijen betrokken, namelijk: de VMBO en MBO scholen, de gemeente Amsterdam en het ministerie van OCenW. Het Ministerie van OCenW biedt op dit moment de mogelijkheid 'regionale arrangementen' te vormen voor vergaande vormen van verandering en vernieuwing, van afstemming en samenwerking zowel binnen het voorbereidend beroepsonderwijs als tussen de verschillende sectoren van het beroepsonderwijs. Verbetering van doorstroming en vermindering van schooluitval door betere afstemming binnen het beroepsonderwijs, het realiseren van de doorgaande leerlijnen, krijgen met deze nieuwe mogelijkheid tot deregulering een nieuwe impuls. De reactie van het onderwijsveld is instemmend, enthousiast zelfs gezien het tempo waarin binnen het beroepsonderwijs in steden en/of regio's afspraken gemaakt worden met de lokale en provinciale overheden over inrichting en aanbod van de beroepskolom. Ook voor Amsterdam biedt het regionale arrangement naar de mening van de werkgroep nieuwe mogelijkheden om het beroepsonderwijs in het algemeen en het voorbereidend beroepsonderwijs in het bijzonder de plaats te geven die deze sector in de wereld van het onderwijs vanwege haar aantallen leerlingen én haar belang voor de stad als geheel toekomt.

Het VMBO is, zoals gezegd, *toeleidend* onderwijs naar het middelbaar beroepsonderwijs, waar de startkwalificatie wordt behaald; het Vmbo heeft een voorbereidende functie. Deze notitie geeft voorzetten vanuit het perspectief van de eigenstandige positie van het VMBO als schakel in de beroepskolom. Het gaat tenslotte om de mogelijkheden te onderzoeken om aan de hand van een samenhangende aanpak voor het VMBO in Amsterdam het VMBO in alle opzichten te versterken in relatie met de beroepskolom en daar waar nodig belemmeringen m.b.t. regelgeving weg te nemen.

In het Amsterdamse VMBO en BVE worden nog te weinig kansen en mogelijkheden benut voor het vormgeven van goed onderwijs aan leerlingen. Een groep leerlingen, die zeer divers is samengesteld en die voor het overgrote deel als veelbelovend en niet-probleematisch kan worden aangeduid. Een groot deel van de jongeren verlaat gediplomeerd het VMBO en stroomt in het mbo waar ze opnieuw het diploma behalen dat past bij hun mogelijkheden en interesses. Het is zeer de moeite waard de inspanningen verder te optimaliseren voor deze groep. De nieuwe wet VMBO is in 1999 ingevoerd en de eerste eindexamens vinden in mei 2003 plaats. Deze wetgeving beoogde een moeilijk en complex vraagstuk op te lossen. Op zichzelf alle reden om eerst eens een aantal jaren te kijken hoe deze sector van het voortgezet onderwijs zich ontwikkelt en welke resultaten de veranderingen opleveren. Het lijkt echter bijna onvermijdelijk dat wetswijzigingen nog voor ze geïmplementeerd zijn ter discussie worden gesteld worden. Er blijken immers altijd een aantal stukken van het vraagstuk over te zijn dat nog om nadere aandacht vraagt. Ook nu resulteren landelijke en regionale signalen over tegenvallende resultaten in verschillende aanpassingsvoorstellen.

Zoals in deze startnotitie verder zal worden uitgewerkt zijn er redenen om toch nu al een extra impuls aan de implementatie en uitwerking van het VMBO in Amsterdam te geven. Want:

- het beroepsonderwijs is van vitaal belang voor de stad Amsterdam;
- de signalen van problemen en obstakels bij het VMBO dienen serieus genomen te worden;
- een extra impuls kan bijdragen aan het verminderen van het te grote aantal uitvallers en onderpresteerders.

De signalen van een te grote groep school- en programmawisselaars en uitvallers, van taalachterstanden en een tegenvallende doorstroom naar het mbo, zijn echter niet een specifiek Amsterdams probleem. Op talloze plaatsen wordt naar oplossingen voor dergelijke knelpunten gezocht en zijn in overleg met het ministerie van OCenW interessante oplossingsrichtingen in discussie gebracht. Hiervan heeft Amsterdam ook kennisgenomen. Amsterdam zoekt nu intensief met de betrokken partijen naar mogelijkheden om het VMBO een extra impuls te geven.